

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Informácia k nároku na daňový bonus u daňových rezidentov SR a daňových nerezidentov SR

Doplnený text zelenou farbou dňa 10.5.2016

Cieľom uvedenej informácie je poukázať na rozdiely pri uplatňovaní nároku na daňový bonus u daňového rezidenta SR a daňového nerezidenta SR v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) v súlade s medzinárodnou zmluvou o zamedzení dvojitého zdanenia so zameraním na nasledovné oblasti:

1. Vysvetlenie pojmov daňový rezident a daňový nerezident SR v zmysle zákona o dani z príjmov
2. Vysvetlenie pojmov daňový rezident a daňový nerezident SR v zmysle zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia a pojmu „stredisko životných záujmov“
3. Nárok daňového rezidenta SR na daňový bonus
4. Nárok daňového nerezidenta SR na daňový bonus
5. Dodatočné uplatnenie nároku daňového rezidenta SR na daňový bonus za predchádzajúce zdaňovacie obdobia
6. Daňový bonus plynúci rezidentom SR zo zahraničia

1. Vysvetlenie pojmov daňový rezident a daňový nerezident SR v zmysle zákona o dani z príjmov

Rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie rozsahu práv a povinností daňovníka na území SR je jeho osobná daňová príslušnosť k určitému štátnemu územiu (daňová rezidencia, daňový domicil).

Daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou, t.j. daňovým rezidentom SR je daňovník, ktorý má na území SR trvalý pobyt alebo sa tu obvykle zdržiava, pričom za obvyklé zdržiavanie sa na území SR považuje zdržiavanie sa tu aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach (do tohto obdobia sa započítava

každý aj začatý deň pobytu vrátane sobôt a nedeľ, štátnych a iných sviatkov, prázdnin a dovoleníek).

Príklad:

Daňovník má trvalý pobyt v SR. Za účelom výkonu závislej činnosti je fyzicky prítomný 250 dní v kalendárnom roku na území Rakúska. Považuje sa tento daňovník za daňového rezidenta SR?

V SR je daňovník považovaný za daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou (daňového rezidenta SR) z dôvodu, že má na území SR trvalý pobyt, napriek tomu, že sa na území obvykle nezdržiava.

Daňovníkom s obmedzenou daňovou povinnosťou, t.j. daňovým nerezidentom SR je daňovník, ktorý nemá na území SR trvalý pobyt a ani sa na území SR nezdržiava a fyzická osoba, ktorá sa na území SR obvykle zdržiava ale len na účely štúdia alebo liečenia alebo ktorá hranice SR prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území SR (tzv. cezhraniční pracovníci).

Príklad:

Daňovník má trvalý pobyt v Poľsku a dochádza za prácou na územie SR. Jeho rodina (manželka, deti) žijú v Poľsku.

Nakoľko daňovník prekračuje hranicu SR denne len na účely výkonu závislej činnosti, je považovaný za daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou na území SR (daňového nerezidenta SR).

Upozornenie:

Ak je osoba považovaná za rezidenta súčasne dvoch resp. viacerých zmluvných štátov, a teda dochádza k vzniku „konfliktu“ dvojitej rezidencie, je potrebné pre určenie daňovej rezidencie uplatniť medzinárodnú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia medzi SR a príslušným štátom resp. štátmi.

2. Vysvetlenie pojmov daňový rezident a daňový nerezident SR v zmysle zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia a pojmu „stredisko životných záujmov“

Ak je daňovník považovaný za daňového rezidenta dvoch zmluvných štátov v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi predpismi (napr. ak má trvalý pobyt v SR, ale na území iného zmluvného štátu sa dlhodobo zdržiava), dochádza ku konfliktu dvojitej rezidencie.

Konflikt dvojitej rezidencie sa rieši uplatnením rozhraničovacích kritérií, ktoré sú definované v článku 4 príslušnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia medzi SR a daným štátom.

Rozhraničovacie kritériá sú v zmluve uvedené obvykle v nasledovnom poradí:

- **stály byt** (t. z., že daňovník má vo vlastníctve alebo v držbe byt, ktorý má stály charakter, je zariadený a udržiavaný pre jeho stále použitie. Nie je pritom rozhodujúce, či ide

o rodinný dom alebo bytový dom, či ho má daňovník vo vlastníctve alebo je prenajatý, resp. či ide o prenajatú zariadenú miestnosť. Tento dom, byt alebo prenajatá zariadená miestnosť mu musí byť prístupná nepretržite v každom čase.)

- **stredisko životných záujmov** [t. z., ku ktorému štátu má daňovník bližšie osobné a hospodárske vzťahy – napr. rodinné a sociálne vzťahy, trvalé bydlisko, majetkové pomery (vlastníctvo nehnuteľností, zmluvy o pôžičkách a úveroch), zamestnanie, politické, kultúrne a iné aktivity]
- **miesto kde sa obvykle osoba zdržiava** (uprednostňuje sa ten štát, v ktorom sa daňovník zdržiava častejšie)
- **štátne občianstvo**
- **vzájomná dohoda príslušných úradov zmluvných štátov**

Pri riešení konfliktu dvojitej rezidencie sa rozhraničovacie kritériá pre určenie rezidencie aplikujú postupne v tom poradí, v ktorom sú uvedené v príslušnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia až dotedy, pokiaľ nie je stanovený len jeden štát rezidencie.

Upozornenie:

Na účely posúdenia daňových povinností na území Slovenskej republiky (napr. podania daňového priznania a uplatnenia nároku na daňový bonus) si daňovník posudzuje svoju daňovú rezidenciu osobne (bez rozhodovania správcu dane), pričom je povinný preukazovať skutočnosti súvisiace s určením statusu rezidencie správcovi dane v prípade, ak ho správca dane na to vyzve v priebehu daňového konania.

Vysvetlenie pojmu „stredisko životných záujmov“

Podľa článku 4 zmluvy sa takáto fyzická osoba považuje za rezidenta len toho zmluvného štátu, v ktorom má k dispozícii stály byt; ak má k dispozícii stály byt v oboch štátoch, *považuje sa za rezidenta len toho štátu, ku ktorému má užšie osobné a hospodárske vzťahy (stredisko životných záujmov).*

Pri posudzovaní, v ktorom štáte má daňovník „*stredisko životných záujmov*“ je potrebné preveriť všetky skutočnosti a okolnosti súvisiace s jeho osobnými a hospodárskymi vzťahmi a posudzovať ich ako celok (napr. rodinné a sociálne vzťahy, trvalé bydlisko, majetkové pomery, zamestnanie, politické, obchodné, kultúrne a iné aktivity, a pod.). Pri určovaní štátu, v ktorom má daňovník „*stredisko životných záujmov*“ sa uprednostňuje štát, v ktorom „*prítomnosť*“ daňovníka a jeho väzby naň majú stabilnejší charakter.

Skutočnosti a okolnosti relevantné pre posudzovanie kritéria „*strediska životne dôležitých záujmov*“ daňovníka na účely určenia jeho rezidencie podľa článku 4 príslušnej zmluvy (lokalizácia najbližšej rodiny, napr. manželka, dieťa) indikujú, v ktorom štáte je daňovník daňovým rezidentom.

Ako dôkazné prostriedky preukazujúce určenie „strediska životných záujmov“ daňovníka je možné použiť prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť tieto skutočnosti, napr. písomné ohlásenie skončenia trvalého pobytu, povolenia na trvalý pobyt daňovníka a jeho rodiny, výpisy z katastra nehnuteľností, nájomné zmluvy, zmluvy o uzatvorení životných, sociálnych a zdravotných poistení, zmluvy o nadobudnutí a vlastníctve nehnuteľností a iného majetku daňovníka alebo jeho rodiny, pracovné zmluvy, obchodné kontrakty, potvrdenia o príjmoch, potvrdenia o návšteve školy daňovníka a jeho rodiny, daňové priznania, zmluvy o pôžičkách a úveroch, svedecké výpovede o osobných pomeroch daňovníka, verejné listiny (napr. občiansky, vodičský, voličský alebo členský preukaz, živnostenské alebo iné oprávnenie), dôkazy o vzťahoch a príslušnosti daňovníka k sociálnym, politickým, kultúrnym, náboženským a športovým organizáciám a záujmovým združeniam, vyjadrenia štátnych orgánov a obce, zmluvy o otvorených bankových účtoch.

Daňové predpisy vrátane zákona o správe daní a poplatkov explicitne nevymedzujú povinnosť, spôsob a formu preukazovania rezidencie a je len na rozhodnutí daňových subjektov uplatniť ten-ktorý spôsob preukazovania rezidencie, *ak sú na to správcom dane vyzvané*.

Príklad:

Daňovník, ktorý má trvalý pobyt v SR, dlhodobo žije a pracuje v ČR, kde má zabezpečené stále bývanie (prenajatý byt) a žije tam spolu so svojím životným partnerom a nezaopatrenými deťmi.

Ak si v predložennom prípade daňovník preniesol stredisko životných záujmov do ČR (to zn. lokalizáciou najbližšej rodiny, zamestnania, bytu), je v príslušnom zdaňovacom období rezidentom ČR, napriek formálnemu trvalému pobytu tohto daňovníka na území Slovenskej republiky. Na území SR je teda považovaný aj na účely zákona o dani z príjmov za daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (daňového nerezidenta v SR).

Bližšie informácie k posúdeniu daňovej rezidencie sú uvedené v [metodickom pokyne k posudzovaniu daňovej rezidencie](#), zverejnenom na portáli www.financnasprava.sk v časti Daňoví a colní špecialisti, Dane, Metodické pokyny, Medzinárodné zdaňovanie.

3. Nárok daňového rezidenta SR na daňový bonus

Ak daňovník poberal v zdaňovacom období 2015 zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti aspoň vo výške **2 280 eur** (resp. v roku 2016 vo výške **2 430 eur**) alebo príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti aspoň vo výške 2 280 eur (resp. v roku 2016 vo výške **2 430 eur**) a vykázal základ dane (čiastkový základ dane z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti), môže si na vyživované dieťa uplatniť **daňový bonus v ročnej výške 256,92 eura** (12 x 21,41) resp. vo výške zodpovedajúcej počtu mesiacov, v ktorých sa považovalo dieťa za vyživované (nezaopatrené).

Na uplatnenie daňového bonusu **musia byť splnené tieto podmienky:**

- ide o dieťa, ktoré daňovník vyživuje vo svojej domácnosti - vlastné, osvojené, dieťa manželky, v náhradnej starostlivosti, ktoré sa (podľa zákona o prídavku na dieťa) považuje za nezaopatrené, pričom sa nemôže jednať o dieťa družky,
- daňovník dosiahol tzv. aktívny zdaniteľný príjem aspoň 2 280 eur (musí ísť o príjem zo závislej činnosti alebo príjem z podnikania alebo z inej samostatnej činnosti; do príjmov sa nezahŕňajú tzv. pasívne príjmy, napr. príjem z prenájmu nehnuteľností, príjem z nepeňažnej výhry, príjem z predaja nehnuteľností, príjem z vyplatenia podielového listu),
- daňovník nevykázal daňovú stratu z príjmov z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti,
- doloženie príslušného dokladu, ktorým je rodný list dieťaťa, príp. ak ide o dieťa po skončení povinnej školskej dochádzky (16 rokov veku) potvrdenie o návšteve školy na príslušné školské roky, ak sa dieťa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na strednej alebo vysokej škole, potvrdenie príslušného úradu o tom, že dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti sa považuje za vyživované a nemôže sa sústavne pripravovať na povolanie štúdiom alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz.

Príklad

Daňový rezident SR pracuje (poberá príjmy zo závislej činnosti) celý rok v Rakúsku, na území SR nedosiahol žiadny zdaniteľný príjem. Môže si pri vysporiadaní svojej celosvetovej povinnosti v SR v podanom daňovom priznaní k dani z príjmov FO uplatniť nárok na daňový bonus?

Nárok na ročnú sumu daňového bonusu v SR má daňovník (rezident SR), ak splňa podmienky uvedené v § 33 zákona o dani z príjmov, t.j. ak daňovník za zdaňovacie obdobie dosiahne zdaniteľný príjem podľa § 5 zákona o dani z príjmov (závislá činnosť) aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy (za zdaňovacie obdobie roka 2015 sumu 2280 eur) a žije s nezaopatreným dieťaťom v spoločnej domácnosti, alebo príjem v uvedenej výške podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov a vykáže základ dane a žije s nezaopatreným dieťaťom v spoločnej domácnosti.

*Uvedené platí za predpokladu, že si daňový bonus neuplatňuje druhý z manželov. Zákon o dani z príjmov **nevyklučuje**, že predmetné príjmy (podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov) daňovník nemôže dosiahnuť zo zdrojov v zahraničí.*

To znamená, že zákon o dani z príjmov umožňuje uplatniť daňový bonus nielen daňovníkom, ktorí mali príjem iba zo zdrojov na území SR, ale i v prípade tzv. kombinovaného príjmu (zo zdrojov v SR a zo zdrojov v zahraničí) a rovnako aj daňovníkom, ktorí poberali príjem iba zo zahraničia.

Príklad

Slovenský občan (pracuje v Bruseli celý rok) podá daňové priznanie na Slovensku, nakoľko je jediný živiteľ detí a má nárok na daňový bonus. EÚ im nevydáva potvrdenie o príjme, ale DÚ predmetné potvrdenie požaduje. Ako má občan postupovať?

Nárok na daňový bonus (§ 33 zákona o dani z príjmov) je podmienený okrem iného poberaním príjmov, ktoré sú na území SR zdaniteľné. Na účely zákona o dani z príjmov sa rozumie zdaniteľným príjmom príjem, ktorý je predmetom dane a nie je oslobodený od dane podľa tohto zákona ani medzinárodnej zmluvy (§ 2 písm. h) zákona o dani z príjmov).

Ak sa na príjem „euroúradníka“ vzťahuje Protokol o výsadách a imunitách EÚ, ktorý je súčasťou Zmluvy o EÚ, Zmluvy o fungovaní EÚ a Zmluvy o založení ES pre atómovú energiu (ďalej len „Protokol“) a na účely zákona o dani z príjmov je medzinárodnou zmluvou, takýto príjem podľa článku 12 Protokolu nie je zdaniteľný na území SR

V takomto prípade podmienky na uplatnenie daňového bonusu daňovníkom podľa § 33 zákona o dani z príjmov nie sú splnené.

4. Nárok daňového nerezidenta SR na daňový bonus

Podľa § 33 ods. 10 zákona o dani z príjmov daňový bonus podľa odsekov 1 až 9 si môže uplatniť aj daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou, ak úhrn jeho zdaniteľných príjmov zo zdrojov na území Slovenskej republiky (§ 16) v príslušnom zdaňovacom období tvorí najmenej 90 % zo všetkých príjmov tohto daňovníka, ktoré mu plynú zo zdrojov na území Slovenskej republiky a zo zdrojov v zahraničí.

Pri splnení uvedenej podmienky „percenta tuzemských príjmov“ si tak aj nerezident môže znížiť daň na území Slovenskej republiky o uplatnený daňový bonus, ak splní aj ostatné všeobecné podmienky pre jeho uplatnenie uvedené v § 33 zákona o dani z príjmov.

Príklad:

Môže si v SR uplatňovať daňový bonus poľský občan (daňový rezident Poľska), ktorý je zamestnaný u slovenského zamestnávateľa na plný pracovný úväzok a má povolenie na pobyt na Slovensku, pričom manželka s dieťaťom býva v Poľsku, ktorá si tam uplatňuje daňovú úľavu na dieťa?

Podľa zákona o dani z príjmov (platného v SR) si môže nárok na daňový bonus uplatniť v podanom daňovom priznaní alebo ročnom zúčtovaní u slovenského zamestnávateľa aj daňovník – nerezident Slovenskej republiky, ktorý dosiahol príjmy zo zdrojov na území SR vo výške aspoň 90% zo všetkých príjmov daňovníka (zo zdrojov v SR a v zahraničí) a súčasne sú splnené všetky ostatné zákonné podmienky (vyživované dieťa vo svojej domácnosti, nezaopatrenosť dieťaťa, ...).

Príklad - Uplatnenie daňového bonusu nerezidentom SR počas zdaňovacieho obdobia

Môže si daňovník – nerezident SR, ktorý dosahuje na území SR príjmy zo závislej činnosti, uplatňovať daňový bonus mesačne (v priebehu zdaňovacieho obdobia)?

Daňovník, ktorý je nerezidentom SR si môže uplatniť nárok na daňový bonus len v ročnom zúčtovaní, alebo v podanom daňovom priznaní za príslušné zdaňovacie obdobie, pričom sa posudzuje, či 90 % príjmov zo všetkých dosiahnutých príjmov daňovníka plynulo zo zdrojov na území SR.

Bližšie informácie k uplatneniu nároku daňovníkov na daňový bonus sú uvedené na portáli www.financnasprava.sk v časti Infoservis – Informácie k aktuálnym daňovým a colným povinnostiam – Rok 2016 – Daň z príjmov – Aktuálne informácie k vybraným ustanoveniam zákona o dani z príjmov: [Otázky a odpovede k uplatňovaniu daňového bonusu v súlade s ustanovením § 33 zákona NR SR č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov](#).

Uvedená problematika je tiež riešená v časti FAQ – Daň z príjmov – Daň z príjmov fyzickej osoby – Daňový bonus, link:

<https://podpora.financnasprava.sk/index.php?type=page&urlcode=331877&title=Da%C5%88ov%C3%BD-bonus>

5. Dodatočné uplatnenie nároku daňového rezidenta SR na daňový bonus za predchádzajúce zdaňovacie obdobia – kalendárne roky

Ak daňový rezident SR v uplynulých zdaňovacích obdobiach nepodával daňové priznanie v SR a rozhodne sa dodatočne si uplatniť nárok na daňový bonus podaním daňového priznania spätne za tieto obdobia, môže si ho uplatniť do lehoty podľa § 69 ods. 1 zákona NR SR č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) v znení neskorších predpisov, a to najneskôr do 5 rokov od konca roka, v ktorom vznikol nárok na jeho uplatnenie.

Z uvedeného vyplýva, že do konca roka 2016 si môže daňovník uplatniť daňový bonus, na uplatnenie ktorého vznikol nárok do konca roka 2010.

Nárok na daňový bonus za zdaňovacie obdobie roku 2015, ktorý si daňovník neuplatnil v roku 2016 v daňovom priznaní alebo v ročnom zúčtovaní, si môže uplatniť až do konca roka 2021.

Príklad – Uplatnenie daňového bonusu za predchádzajúce zdaňovacie obdobia

Zamestnanec (rezident SR) si neuplatnil nárok na daňový bonus za rok 2014 ani za predchádzajúce roky. Dokedy si môže tento nárok uplatniť a akým spôsobom?

Ak si zamestnanec (rezident SR) neuplatnil daňový bonus u zamestnávateľa v priebehu zdaňovacieho obdobia a ani po jeho skončení, môže si nárok na daňový bonus uplatniť prostredníctvom dodatočného daňového priznania, podaného najneskôr do piatich rokov po skončení zdaňovacieho obdobia – kalendárneho roka, v ktorom tento nárok vznikol. To znamená, že nárok na uplatnenie daňového bonusu za rok 2014 si môže daňovník uplatniť podaním dodatočného daňového priznania najneskôr do konca roka 2020.

Dodatočné nároky na daňový bonus, uplatnené v podaných dodatočných daňových priznaniach za každé zdaňovacie obdobie zvlášť (na príslušných platných vzoroch tlačív) preukazuje daňovník príslušnými dokladmi (rodný list, potvrdenie o návšteve školy), a tiež prikladá kópie vykonaných ročných zúčtovaní preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby zo závislej činnosti za príslušné zdaňovacie obdobie s doplnením druhej strany tohto tlačíva, a to o údaj o vysporiadaní výsledku ročného zúčtovania - daňového nedoplatku alebo preplatku,

daňového bonusu a zamestnaneckej prémie, vyplývajúcej z tohto ročného zúčtovania (§ 39 ods. 6 zákona o dani z príjmov).

Upozornenie:

Správca dane za nesplnenie daňových povinností (nepodanie daňového priznania v ustanovenej lehote) uloží daňovému subjektu pokutu od 30 eur až do 16 000 eur, pričom pri určovaní výšky pokuty prihliada na závažnosť, trvanie a následky protiprávneho stavu.

6. Rezident SR a daňový bonus plynúci zo zahraničia

Suma daňového zvýhodnenia na vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti (daňový bonus) vyplatená v SR daňovníkovi je príjmom oslobodeným od dane.

Odlíšnym spôsobom je podľa zákona o dani z príjmov posudzovaný daňový bonus vyplácaný zo zahraničia.

Do 31.12.2015 predstavoval daňový bonus plynúci rezidentovi SR zo zahraničia zdaniteľný príjem zaraďovaný medzi ostatné príjmy (§ 8 zákona o dani z príjmov). Daňovník mal povinnosť si ho vysporiadať prostredníctvom daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby typ B (VIII. oddiel, tabuľka č. 3, riadok 13 - iné).

S účinnosťou od 1.1.2016 došlo k legislatívnej úprave, ktorou sa zabezpečilo, že daňový bonus plynúci zo zahraničia je príjmom oslobodeným od dane, ak bol poskytnutý na základe osobitných predpisov platných v členských štátoch Európskej únie alebo v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

*Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR
Odbor podpory a služieb pre verejnosť
Apríl 2016
Doplnené máj 2016*